

UNESCO – SVĚTOVÉ DĚDICTVÍ

**ČESKÉ PAMÁTKY NA SEZNAMU
UNESCO**

- **UNESCO**
- (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
- 1972 – generální konference UNESCO přijala v Paříži Úmluvu o ochraně světového a přírodního dědictví.
- V dokumentu stanoven systém mezinárodní ochrany kulturního a přírodního dědictví výjimečné universální hodnoty, které by mělo být zachováno pro příští generace.
- V rámci UNESCO ustaven Mezinárodní výbor pro světové dědictví –
- schvaluje nejhodnotnější památky navrhované členskými státy.
- 1991 přistoupila k této úmluvě ČSFR, od 1.1.1993 – nástupcem ČR

Připsání českých památek na seznam UNESCO

- 1992 – PRAHA, ČESKÝ KRUMLOV, TELČ
- 1994 – POUTNÍ KOSTEL SV. JANA NEPOMUCKÉHO NA ZELENÉ HOŘE
- 1995 – KUTNÁ HORA + SEDLEC
- 1996 – LEDNICKO-VALTICKÝ AREÁL, HOLAŠOVICE, KROMĚŘÍŽ
- 1999 – LITOMYŠL
- 2000 – OLOMOUC – sloup NEJSV. TROJICE
- 2001 – BRNO-TUGENDHAT
- 2003 – TŘEBÍČ – sv. PROKOP, ŽIDOVSKÉ MĚSTO
- 2019 - NÁRODNÍ HŘEBČÍN KLADRUBY, HORNICKÝ REGION PODKRUŠNOHOŘÍ
- 2021 – NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ REZERVACE JIZERSKOHORSKÉ BUČINY, LÁZEŇSKÝ TROJÚHELNÍK
- 2023 – ŽATEC a chmelařská krajina

1. PRAHA – historické jádro města

Hodnotící kritérium: Historická Praha je zcela nesrovnatelná se všemi památkovými městy v ČR i celé střední Evropě. Její architektura názorným způsobem zobrazuje 1100 let vývoje města (zahrnuje všechna slohová období) Panoramatické hodnoty města jsou v harmonickém souladu s jejím vnitřním urbanistickým i architektonickým obsahem. Jedinečný je středověký urbanistický koncept Nového Města.

2. ČESKÝ KRUMLOV

Historické jádro Českého Krumlova je jedinečně dochovalý a vývojově uzavřený městský celek, který v podstatě nebyl novějším vývojem ovlivněn. Zachována původní urbanistická struktura, která je dokladem vysoké úrovně stavební i umělecké činnosti v 15. a 16. století

3. TELČ

Historické jádro představuje dobře zachovaný goticko-renesanční urbanistický celek, který dokumentuje vyspělou stavební a uměleckou kulturu druhé poloviny 16. století. Zámek i ojedinělý soubor měšťanských domů jsou dokladem tvůrčí invence italských i domácích mistrů.

4. ZELENÁ HORA – kostel sv. Jana Nepomuckého

Unikátní a nejosobitější dílo J.B. Santiniho Aichla ve formách tzv. barokní gotiky. Stavba se vymyká běžným dobovým uměleckým normám a představám, je příkladem tvůrčího ducha v architektuře podmíněného spirituálním programem.

5. KUTNÁ HORA + SEDLEC

KH = ve středověku 2. nejvýznamnější město království po Praze. Historické jádro vyrostlo ve složitém urbanistickém a architektonickém vývoji. Přes rozmanitost architektury tvoří vysoce kompaktní celek s působivým panoramatem. Sedlecký kostel představuje monumentální chrámovou stavbu v Čechách a zároveň první velkolepý projev Santiniho.

6. Lednicko-valtický areál

Lednice

7. KROMĚŘÍŽ

Jedinečnost zahrad a zámku náležejícího olomouckým biskupům je příkladem dochovalé architektury a zahradních a krajinných úprav v mimořádné slohové kvalitě a čistotě. Unikátem je květná zahrada – libosad ze 17. století, který se v autentičtější podobě v Evropě nedochoval

8. HOLAŠOVICE

Nejnižnější sídlo stavebního okruhu zděné lidové architektury jihočeských blat. Zachován je středověký půdorysný rozvrh. Zachovalost stavebního fondu dokládá typický obraz vesnice poloviny 19. století.

9. ZÁMEK LITOMYSL

Zámek v Litomyšli představuje vrcholně renesanční architekturu, řadí se do skupiny českých a moravských arkádových zámků. Navazuje bezprostředně na italské příklady, které dynamizuje a monumentalizuje. Originální jsou siluetově složité renesanční štíty završující všechna vnější zámecká průčelí.

10. OLOMOUC – sloup Nejsvětější Trojice

Sloup vystavěný v letech 1716-54 je koncipován jako oslava triumfu křesťanské víry. Je 35 m vysoký a uvnitř se nachází oválná kaple. Na velkolepé výzdobě se podíleli významní moravští mistři (Render, Sattler, Zahner aj.)

11. BRNO – vila Tugendhat

Funkcionalistická vila postavená v letech 1929-1930 je vrcholným dílem architekta Miese van der Rohe. Stavba se stala nedostižným vzorem pro celou generaci světových architektů. Její unikum spočívá v novátorské prostorové a estetické koncepci volně plynoucího prostoru, která měla naplnit požadavky moderního životního stylu s plným využitím soudobé průmyslové výroby.

12. TŘEBÍČ - bazilika sv. Prokopa, Židovské město

13. Národní hřebčín KLADRUBY n. L.

14. Hornický region KRUŠNOHOŘÍ

15. a 16. a 17.

- Národní přírodní rezervace Jizerskohorské bučiny
- Lázeňský trojúhelník – Karlovy Vary, Mariánské lázně, Františkovy lázně
- ŽATEC a chmelařská krajina

Památky o nichž se v souvislosti s UNESCEM hovořilo nebo hovoří

- Zda-li v dohledné době dojde k navýšení stávajícího počtu dvanácti památek je otázkou složité politiky. V souvislosti se světovým dědictvím bylo v posledních letech zmiňováno několik kandidátů na nejvyšší formu památkové ochrany: Česko – saské Švýcarsko – národní park; Ještěd; Karlštejn; Kuks; Luhačovice; Mikulčice; Opatovice; Praha – Kostel Nejsvětějšího srdce Páně; Praha – Müllerova vila; Skalní města Českého ráje; Slavonice; Třeboňská rybniční soustava; Velké Losiny – Papírna; Vítkovice – doly.

Památky UNESCO na Slovensku - výběr

- **Kulturní památky**
- [Banská Štiavnica](#) – královské město se starobylými důlními šachtami
- [Spišský hrad](#) – jeden z největších hradních komplexů střední Evropy
- [Vlkolíneec](#) – osada v duchu středověkého sídla
- [Bardejov](#) – nejrozsáhlejší památkový komplex na Slovensku
- [kostelíky v Karpatech a na východním Slovensku](#)
- nově v červenci 2008 – dokládají kontakt západní a východní kultury
- První tři kulturní (Banská Štiavnica, Spišský hrad a Vlkolíneec) sem byly zahrnuty již v roce 1993. V roce 2000 přibyla čtvrtá kulturní lokalita a to historické jádro města Bardejov.
- **Přírodní památky**
- [Slovenský kras](#) – dvanáct krasových lokalit
- [Dobšinská ledová jeskyně](#) – světově unikátní ledová jeskyně
- [Bukové pralesy ve Východních Karpatech](#) – unikátní společenství fauny a flory